

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE – ET TYDELIG SKILLE. HØRING

Det vises til høringsbrev av 2. september 2014. Døves menighet, Bergen er glad for å kunne avgi svar i høringen. Menighetsrådet legger til grunn for sitt svar at døve er en språklig og kulturell minoritet som benytter norsk tegnspråk.

I tillegg er det to forhold som skiller menigheten fra hørende menigheter. Tilskudd til menighetens drift kommer som for hørende menigheter fra et fellesråd, men Døvekirkenes fellesråd får sitt tilskudd bevilget over Statsbudsjettet og ikke over et kommunebudsjett. Dette forholdet er omtalt i punkt 9.3 under. I tillegg har medlemmer i døvemenigheter også fulle rettigheter i sin geografiske menighet. Dette er omtalt under kommentaren til § 4 Stemmerett og valg. Ut over dette ønsker Døves menighetsråd, Bergen å være et helt ordinært menighetsråd i Den norske kirke.

Menighetsrådet vil først knytte sine kommentarer til vedlegget «Kirkeloven med forslag til endringer» og deretter kommentere kapitlene som omhandler økonomi. Forslag til endringer markeres med **uthevet skrift**.

KIRKELOVEN MED FORSLAG TIL ENDRINGER

§ 2. Rettslig handleevne og kirkelig inndeling

Døves menighetsråd, Bergen har lest Utkast til høringsuttalelse fra Kirkelig arbeidsgiver og interesseorgan datert 1. oktober 2014. Menighetsrådet slutter seg til KA sin foreslåtte utvidelse av fjerde ledd slik at det vil lyde:

Hvert sokn skal være betjent av prest i et omfang som sikrer soknets medlemmer mulighet for regelmessig gudstjenestefeiring, tilgang til kirkelige handlinger og nødvendig samordning med soknets virksomhet. Soknets organer har rett til medvirkning ved tilsetting av prest i eget sokn.

Døves menighetsråd, Bergen vil videre peke på sjette ledd: «Særskilt ordning for døvemenigheter og andre kategorialmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.»

Menighetsrådet mener at de tilpasningene det er behov for i forbindelse med døvemenighetene, kan innpasses i kirkeloven. Det vil derfor ikke være behov for særskilt ordning for døvemenighetene.

§ 3. Tilhørighet og medlemskap

Når det gjelder innmelding i og utmelding av Den norske kirke så må dette også kunne gjøres ved henvendelse til døvemenighet. Det samme gjelder at melding må kunne sendes til døvemenighet. Døves menighetsråd, Bergen foreslår derfor følgende ordlyd i punkt 8. første og andre ledd:

Innmelding i, og utmelding av Den norske kirke skjer ved personlig henvendelse til kirkebokføreren på bostedet **eller vedkommende døvemenighet**. Er vedkommende bosatt i utlandet, rettes henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted **eller døvemenighet** her.

Melding etter nr 2-4 skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted **eller døvemenighet**. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder reglen i første ledd tredje punktum tilsvarende.

Menighetsrådet innser at det må sies noe om hvem som kan være medlem i døvemenighetene og forslår derfor følgende tilføyelse til fjerde ledd under punkt 8:

Kirkemøtet gir nærmere regler for hvem som kan være medlem i døvemenighet.

§ 4. Stemmerett og valg

Døves menighetsråd, Bergen viser til 3. ledd: «Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.» I «Forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten» § 11 slås det fast at forskriftens bestemmelser ikke innebærer begrensninger i de rettigheter og plikter døve har som medlemmer av Den norske kirke i det sokn de er bosatt. Menighetsrådet mener at denne bestemmelsen er viktig for døves deltakelse i hørendes sammenhenger. (Ca 90 % av døve barn har hørende foreldre og søsken). Menighetsrådet foreslår derfor følgende tilføyelse:

Dette gjelder ikke medlemmer i døvemenighetene.

Menighetsrådet ønsker også å knytte kommentarer til 4. ledd: «Kirkelig valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre.» Medlemmene i Døves menighet, Bergen bor spredt i hele Bjørgvin bispedømme. Det vil derfor være svært uhensiktsmessig å avholde valg i umiddelbar nærhet av valglokaler til Stortingsvalg eller valg til fylkesting og kommunestyre. Menighetsrådet foreslår derfor følgende tillegg:

For døvemenighetene, kan døvekirke benyttes.

§ 12. Sammensetning av kirkelige fellesråd.

Døves menighetsråd, Bergen slutter seg til forslaget til sammensetning av kirkelige fellesråd. Men da Døvekirkenes fellesråd er landsdekkende og ikke knyttet til en kommune, mener menighetsrådet at det vil være naturlig at en «representant valgt av kommunen» (bokstav b) erstattes av en representant valgt av Kirkemøtet. Menighetsrådet foreslår derfor følgende tilføyelse til bokstav b:

... kommunen, **for Døvekirkenes fellesråd en representant valgt av Kirkemøtet, og**
...

§ 14. Kirkelig fellesråds oppgaver.

Som tidligere kommentert, er Døvekirkenes fellesråd landsdekkende og ikke knyttet til en kommune. Menighetsrådet forslår derfor følgende tillegg til innledningen til paragrafen:

Døvekirkenes fellesråd skal tilsvarende ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av døvemenighetene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i sitt ansvarsområde og ivareta døvemenighetenes interesser i forhold til Kirkemøtet.

§ 15. Kommunens økonomiske ansvar.

Med henvisning til endringsforslagene til §§ 12 og 14 foreslår Døves menighetsråd, Bergen følgende tillegg til innledningen til denne paragrafen:

Kirkemøtet utreder tilsvarende utgifter etter budsjettforslag fra Døvekirkenes fellesråd.

Tilsvarende vil menighetsrådet peke på 7. ledd der representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet. Det vil være naturlig at representant for Døvekirkenes fellesråd kan gis møte og talerett i Kirkemøtets organer. Menighetsrådet foreslår derfor følgende tillegg:

Representant for Døvekirkenes fellesråd kan tilsvarende gis møte og talerett i Kirkemøtets organer.

§ 19. Kirkefond

Døves menighetsråd, Bergen viser til paragrafens første ledd og foreslår her følgende tillegg:

Tilsvarende kan avkastning fra eventuelle kirkefond i døvemenighet med bispedømmerådets samtykke benyttes innen ansvarsområdet til Døvekirkenes fellesråd.

Den samme tilføyelsen vil også gjelde bestemmelsen i andre ledd:

Tilsvarende kan fondets kapital med bispedømmerådets samtykke benyttes innen ansvarsområdet til Døvekirkenes fellesråd.

§ 27. Den norske kirkes klagenemnd

Døves menighetsråd, Bergen har som før sagt, lest Utkast til høringsuttalelse fra Kirkelig arbeidsgiver og interesseorgan. Menighetsrådet slutter seg til KAs anbefaling om at disiplinærvedtak gjøres av ansvarlig arbeidsgiver.

Menighetsrådet slutter seg også til KAs betraktninger når det gjelder å etablere et sentralt klageorgan for behandling av andre typer saker, for eksempel prøving av gyldighet av forvaltningsvedtak.

OMLEGGING TIL RAMMETILSKUDD FRA STATEN TIL EN FRISTILT KIRKE

9.3 Statlige rammetilskudd

Døvekirkenes fellesråd har fra opprettelsen i 1998 fått sitt tilskudd som rammetilskudd direkte fra departementet og har så gitt videre tildeling til bl.a. Døves menighet, Bergen. Fra 2014 ble tilskuddet gitt til Kirkerådet som øremerket tilskudd. Dette tilskuddet er uten sammenligning den viktigste finansieringen av arbeidet til menigheten. Muligheten til gaveinntekter og offerinntekter er svært begrenset. De fleste medlemmene i menigheten er også medlem i Bergen døvesenter. De vil derfor ha et dobbelt press på å gi frivillige gaver. Pr 03. oktober 2014 har menigheten 370 registrerte medlemmer.

Menighetsrådet ser derfor med bekymring på at fremtidige statstilskudd til en fristilt kirke bevilges under ett til Kirkemøtets disposisjon uten at staten legger føringer som sikrer finansiering for døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd.

9.4 Ett eller flere rammetilskudd

Døves menighetsråd, Bergen viser til kommentarene under 9.3. Menighetsrådet ser at departementet selv er åpen for å gjøre unntak fra hovedregelen om rammetilskudd og henviser til bl.a. Sjømannskirkens kulturelle og sosiale velferdstjenester. Døve er i det hørende samfunnet, på sett og vis i samme stilling som nordmenn i utlandet. Om dette synet skal føre til at departementet fortsatt forvalter tilskuddet til døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd eller om departementet skal gi sterke føringer for Kirkemøtets disposisjoner vil ikke menighetsrådet uttale seg om. Men det er av avgjørende betydning for døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd at de ikke blir salderingspost i Kirkemøtets disposisjoner av et rammetilskudd.

MYNDIGHETEN TIL Å FASTSETTE BUDSJETT- OG REGNSKAPSORDNINGEN FOR MENIGHETSRÅDENE OG DE KIRKELIGE FELLESRÅDENE

14.1 Forskrift om økonomiforvaltning i soknene

Døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd er ikke omfattet av bestemmelsene i dagens kirkelov som regulerer kommunenes økonomiske ansvar overfor hørende menigheter. Statstilskuddet til døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd er hjemlet i de årlige budsjettvedtakene og defineres som driftsstøtte til det døvekirkelige arbeidet (jf. «Retningslinjer for tilskudd til døvekirke (post 0294.71.12)»). I disse retningslinjene er det ikke lagt føringer for hvilke budsjetterings- eller regnskapsprinsipper som skal følges. Døves menighetsråd, Bergen kan ikke se at det i fremtiden skal være noe hinder for at døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd skal følge de samme budsjettering- og regnskapsprinsipper som resten av Den norske kirke. Det er viktig at staten kan vurdere om kirkelovens § 15 for døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråds blir ivaretatt av Kirkemøtet/Kirkerådet.

14.2 Regnskaps- og tjenestestatistikk

Døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd er i dag ikke omfattet av registreringen gjennom KOSTRA i regi av Statistisk sentralbyrå. Døves menighetsråd, Bergen mener at det er svært viktig at dette blir endret fordi det er viktig at staten kan vurdere om kirkelovens § 15 blir ivaretatt også for døvemenighetene og Døvekirkenes fellesråd.

MERVERDIAVGIFT

16.4 Departementets vurdering

Døves menighetsråd, Bergen har merket seg departementets vurderinger når det gjelder kompensasjon for merverdiavgift. Menighetsrådet vil gjerne peke på at for de fleste døvemenighetene og for Døvekirkenes fellesråd, er denne kompensasjonen av stor betydning og må derfor ikke bortfalle.